

TALAP

*Оқу-әдістемелік
және ғылыми
материалдарды
әзірлеу бойынша
педагогке арналған
кеңестер мен
ұсынымдар*

4 ШЫҒАРЫЛЫМ. МАҚАЛАНЫ ҚАЛАЙ ЖАЗУҒА БОЛАДЫ

TALAP

ҚҰРМЕТТІ ПЕДАГОГ!

СІЗДІҢ КОЛЛЕДЖДЕГІ ЕҢБЕГІҢІЗ — БАҒА ЖЕТПЕС ҚҰНДЫЛЫҚ. БІЗ ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІҢІЗДІ БАРШАНЫҢ БІЛГЕНІ ЖӨН ДЕП СЕНЕМІЗ!

СІЗДІҢ МИССИЯҢЫЗ — БОЛАШАҚ МАМАНДАРЫН ДАЯРЛАУ, АЛ БІЗДІҢ ОРТАҚ МІНДЕТІМІЗ — БҰЛ ПРОЦЕСТІ БАРЫНША ТИІМДІ ЕТУ. МАҚАЛАНЫ ҚАЛАЙ ЖАЗУ КЕРЕК ЖӘНЕ ОНЫ ҚАЙ ЖЕРДЕ ЖАРИЯЛАҒАН ДҰРЫС ЕКЕНІ БОЙЫНША БІЗ СІЗГЕ ӘРҚАШАН БАҒЫТ-БАҒДАР БЕРУГЕ ДАЙЫНБЫЗ!

СІЗДІҢ ТӘЖІРИБЕҢІЗ — ИННОВАЦИЯЛАРДЫҢ КІЛТІ. ОНЫ ОРТАҒА САЛЫҢЫЗ!

ҚҰРМЕТПЕН,
«TALAP» КЕАҚ КОМАНДАСЫ

DAILY NEWS

Word • Business • Finance • Lifestyle • Travel • Sport • Weather

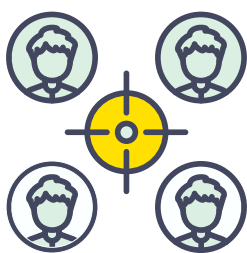
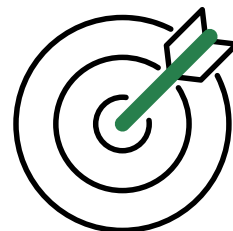
Мақала жазу – бұл өз тәжірибеңізбен бөлісудің, білімді жүйелеудің және педагогикалық қоғамдастықтың дамуына үлес қосудың тамаша тәсілі. Бұл процесс күрделі болып көрінуі мүмкін, бірақ оны қарапайым қадамдарға бөлту тапсырманы сәтті орындауға көмектеседі.

Мақаланы жоспарлау

Мақалада ең бастысы – сіздің сараптамаңыз. Сіз білетін және жақсы көретін нәрселер туралы жазыңыз.

Өзіңіздің «ауырсынуыңызды» немесе табысыңызды табыңыз, мәселені анықтаңыз

Қиын педагогикалық мәселені шешуге көмектескен әдісті сипаттаңыз, студенттермен сәтті жоба туралы сөйлесіңіз немесе сабақтарыңызда жаңа технологияның қолданылуын талдаңыз.

Мақсат пен аудиторияны анықтаңыз

Сіз кім үшін жазып жатырсыз? Колледжіңіздегі әріптестеріңізге, бүкіл елдегі оқытушыларға, ата-аналарға арналған?

Мақсат – тәжірибемен бөлісу, мәселенің шешімін ұсыну, талқылауды бастау? Бұл сұрақтарға жауаптар мақаланың стилі мен мазмұнын анықтайды.

Тақырып бойынша ойланыңыз

Тұжырымдама жұмыс процесінде сіз реттейтін жұмыс күшінің басында болуы мүмкін.

Сұрақты зерттеңіз

Тақырып бойынша не жазылғанын қараңыз, бар ақпаратқа шолу жасаңыз. Таңдалған тақырып бойынша қандай бос орындар бар екенін іздеңіз. Бұл бірегей бұрышты табуға және қайталанудан аулақ болуға көмектеседі. Сіздің міндетіңіз — жаңа және құнды нәрсе қосыңыз.

Өзіңіз үшін мақсат пен міндеттерді анықтаңыз

Мақсаты – Сіз не істегіңіз келеді? Нәтиже қандай? (мысалы, "Жаңа техниканы әзірлеу...", "Үлгілерді анықтау...»)

Тапсырмалар – мақсатқа жету үшін қандай әрекеттерді (қадамдарды) орындау керектігін сипаттаңыз

Мақсатты басылымды (басылымдарды) іздеу және таңдау

Сіздің тақырыбыңыз бойынша мақалалар жариялайтын және сіздің білім деңгейіңізге сәйкес келетін басылымды таңдау.

Таңдалған басылымның "Авторларға арналған ережелерін" зерттеу, мақаланың көлеміне, құрылымына, безендірілуіне және әдебиеттер тізіміне, тіліне қойылатын талаптарды алдын-ала білу.

Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы ұсынылатын басылымдар тізіміне сілтемелер

<https://talap.edu.kz/normativno-metodicheskie-dokumenty/?lang=ru>

Единая платформа интернет-ресурсов государственных органов (ЕПІР ГО)

 egov.kz

Мақаланың құрылымы

Мақаланың тақырыбы

Ол қысқа, түсінікті, мазмұнды және жұмыстың мәнін көрсететін болуы керек.

Жиі талап етіледі
үш тілде:

Қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде

Аннотация

Мақаланың қысқаша мазмұны, онда жұмыстың мақсаты, әдістемесі, негізгі нәтижелері және қорытындылары қамтылуы керек. Мақаланың не туралы екенін және оның не үшін құнды екенін сипаттайтын 2–4 сөйлем. Көлемі әдетте 100–250 сөзді құрайды және көбінесе үш тілде талап етіледі.

Авторлар

Толық аты-жөніңізді, ғылыми дәрежеңіз бен атағыңызды, жұмыс орныңызды, қалаңызды, еліңізді, сондай-ақ ORCID идентификаторы мен электрондық пошта мекенжайыңызды көрсетіңіз.

Кілт сөздер

Сіздің мақалаңызды табу оңай болатын 5–7 сөз немесе сөз тіркесі

Негізгі мәтін

Негізгі бөлігі. Бұл сіздің жұмысыңыздың "жүрегі". Оны субтитрмен логикалық блоктарға бөліңіз (мысалы, "Теориялық негіздер", "Әдістеме сипаттамасы", "Нәтижелерді талдау").

Ойларды дәйекті түрде көрсетіңіз: теориядан практикаға, проблемадан шешімге. Тезистеріңізді тәжірибе мысалдарымен, мәліметтермен, сауалнама нәтижелерімен немесе бақылаулармен күшейтіңіз. Ғылыми стильге сәйкес құрылымдалған, көбінесе IMRAD моделі бойынша (Кіріспе, әдістер, нәтижелер, талқылау және қорытынды)

Әдебиеттер тізімі

Мақаланы жазуда пайдаланылған дереккөздерді көрсету

Анықтама

ORCID ID (Open Researcher and Contributor ID) –

бұл ғылыми еңбектердің авторлары мен зерттеушілер үшін тұрақты идентификатор ретінде қызмет ететін бірегей 16 таңбалы әріптік-цифрлық код. Оны orcid.org сайтынан тегін алуға болады.

IMRAD (Introduction Methods Results and Discussion) – бұл халықаралық ғылыми журналдардың көпшілігі қабылдаған ғылыми мақаланың (әсіресе жаратылыстану, техникалық және медицина ғылымдарында) аббревиатурасы және стандартты құрылымы.

Жазу және редакциялау ережелері

Деректерді жинау және жүйелеу

Қандай деректер жиналғанын және қайсысын алу керектігін анықтаңыз. Бөлімдерге сәйкес деректерді жүйелеу: әдістерге арналған деректер, нәтижелерге арналған деректер

Көрнекі материал

Нәтижелерді нақты көрсету үшін қандай кестелер, графиктер, диаграммалар, иллюстрациялар және формулалар қажет екенін анықтаңыз: олар мақаланың қай бөлімінде орналасады

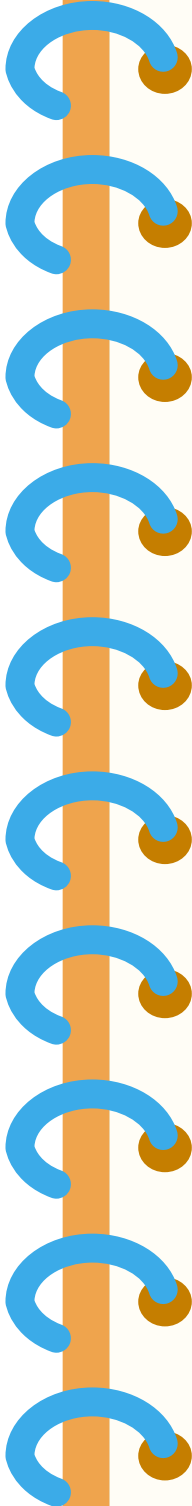
Өрескел тезистер құру

Жоспардың әр бөлімі мен бөлімшелеріне арналған қысқаша жазбалар немесе негізгі ұсыныстар. Бұл толық мәтінді жазуды бастамас бұрын презентацияның қисындылығы мен толықтығына көз жеткізуге көмектеседі.

Қорытынды

Қорытынды жасаңыз. Нені дәлелдеуге немесе көрсетуге болады? Сіз қандай ұсыныстар бере аласыз? Осы бағытта одан әрі жұмыс істеу перспективаларын белгілеңіз.

- Қарапайым және түсінікті жазыңыз. Тым күрделі құрылымдар мен бюрократиялық жаргондардан аулақ болыңыз. Өзіңізді елестетіп көріңіз. Өз идеяңызды әріптесіңізге бір кесе шаймен түсіндіріңіз.
- “Бос парақтан” қорықпаңыз. Бірден кемелділікке ұмтылмай, жоспарыңыз бойынша жазуды бастаңыз. Ең бастысы, барлық ойларыңызды ортаға салу. Бұл сіздің жобаңыз.
- Мәтінді бір жаққа қойыңыз. Жазғаннан кейін мақалаға бір-екі күн “демалуға” рұқсат етіңіз. Кідірістен кейін сіз мәтінге жаңа көзқараспен қарап қателіктер мен қисынсыз сәттерді көресіз.
- Дауыстап оқыңыз. Бұл мәтіннің ырғағы мен ағымын тексерудің ең жақсы тәсілі. Егер сіз оқу кезінде сүрінсеңіз, бұл сөйлемді қайта құрылымдау керек дегенді білдіреді.
- Аяусыз азайтыңыз. Қиындықты, қайталауды және мағынаны арттырмайтын кез келген нәрсені жойыңыз. Әрбір сөйлем жалпы мақсатқа жетуі керек.
- Әріптесіңізден оқуын сұраңыз. Сырттан қарау—ең құнды ресурс. Әріптес сіз жіберіп алған нәрсені байқауы мүмкін.

-
- ✓ **Талаптарды тексеріңіз:** Егер сіз белгілі бір журналға, жинаққа немесе сайтқа мақала дайындап жатсаңыз, дизайн талаптарын (қаріп, интервалдар, көлем, дәйексөздерді безендіру) тағы бір рет мұқият қарап шығыңыз.
 - ✓ **Өзектілігі және жаңалығы:** Жұмыс түпнұсқа және бұрын жарияланбаған болуы керек. Плагиатқа қарсы: мақалалардың бірегейлігі жиі тексеріледі. Түпнұсқа мәтіннің қолайлы пайызы әдетте кем дегенде 65-75% құрайды.
 - ✓ **Дереккөздер саны:** Көптеген басылымдар белгілі бір дереккөздерді қажет етеді (мысалы, кем дегенде 15-20), шетелдік мақалалардың пайызы жиі көрсетіледі (60% дейін).
 - ✓ **Өздігінен сілтеме жасау** (автордың өзінің бұрын жарияланған мәтіндерінің үзінділерін, деректерін немесе жаңа ғылыми жұмыстарда идеяларын қайта пайдалануы): Әдетте 15-20%-дан аспауы керек.
 - ✓ **Қателерді тексеру.** Емлені және тыныс белгілерін тексеру үшін онлайн қызметтерді пайдаланыңыз, бірақ оларға 100% сенбеңіз. Қорытынды түзету тек сіздің жауапкершілігіңіз.
 - ✓ **Қажет болса көрнекілік қосыңыз.** Қажет болса, деректеріңізді көрсету үшін кестелерді, графиктерді, диаграммаларды пайдаланыңыз. Негізгі кеңес: бастаудан қорықпаңыз! Сіздің тәжірибеңіз бен біліміңіз бөлісуге тұрарлық. Іске сәт!

“TALAP” КЕАҚ ӘЗІРЛЕГЕН

Педагогтерді дамыту басқармасы

[TALAP.EDU.KZ](https://talap.edu.kz)

